

És quan dormo que hi veig clar

Homenatge a J.V.Foix

1988, de Jordi Cadena

Sinopsi

Lectura personal de l'obra de J. V. Foix. A través d'un director de cinema que està preparant una pel·lícula sobre el poeta, ens endinsem en la poesia i el món de Foix. A través d'imatges, poemes, etc...

Fitxa tècnica

Direcció ······ Jordi Cadena
Guió ······ Jordi Cadena,
Carles Hac Mor,
Albert Mauri,
Manel Valls
Producció ······ Septimània Films
Fotografia ······ Xavier Gil
Música ······ Carles Santos
Muntatge ······ Oriol Vilaseca
Durada ······ 79 min.

Fitxa artística

Albert Abril, Jordi Bayona,
Hermann Bonnin, Joan Brossa,
Núria Cano, Carles Hac Mor,
Carles Duran, Jesús Garay,
Gerardo Gomezano, Ignasi Pere Ferré,
José Maria Nunes, Josep Anton Salgot,
Juanjo Puigcorbé (veu en off),
Santiago Lapeira, Ferran Llagostera,
Manuel Cussó Ferrer, Maria Isabel
Rocati, Maria Teresa Lozano,
Catalina Marín, Miquel Porter Moix,
Carles Pazos, Ona Planas,
Antoni Ribas, Susana Sáez,
Eugeni Soler, Núria Sureda,
Antoni Tàpies.

SOBRE EL DIRECTOR

Jordi Cadena (Barcelona, 1947), professor, escriptor i director de cinema. Va estudiar Dret i Periodisme. Becat per la Fundació Castellblanch va realitzar pràctiques de direcció a Varsòvia. Ha publicat articles a *Fotogramas*, *Dirigido por...*, *Flash Foto*, *Ajoblanco*, etc. Ha estat vicepresident del Col·legi de Directors de Cinema de Catalunya i ha donat classes a la facultat de Ciències de la Informació, al Centre d'Estudis Cinematogràfics de Catalunya, a l'Escola Superior de Cinema de Catalunya i a la Universitat de Girona. Actualment és professor de Guió i Direcció a la Universitat Pompeu Fabra i a l'Institut Politècnic Sant Ignasi. La seva filmografia inclou els llargmetratges *La obscura història de la cosina Montse* (1977), *Objectiu: sexe* (1980), *Barcelona Sud* (1981), *La Senyora* (1987), *És quan dormo que hi veig clar* (1988), *Els papers d'Aspern* (1991), *Nexe* (1995), *Els passos perduts*

(2010), i *Elisa K* (2010). També ha escrit i realitzat documentals i programes de televisió: sèrie de pintors actuals, i *Cròniques de la veritat oculta*.

CRÍTICA

Un director de cinema està preparant una pel·lícula sobre el poeta J.V. Foix, considerat el poeta català més important del segle xx. El treball comença a crear-li una obsessió amb la poesia i amb la personalitat del poeta. Es refugia en un sanatori per superar la seva neurosi i també com un lloc tranquil on treballar. La seva habitació és plena de cintes de vídeo que contenen entrevistes amb el poeta i edicions de la seva obra. Segons el director no és una pel·lícula sobre el poeta, sinó sobre la seva poesia, i també sobre algú que està obsessionat amb el poeta. Cadena fuig de les posades en escena convencionals o les típiques il·lustracions de poemes amb imat-

ges. A parer de molts va reprendre l'esperit avantgardista de l'Escola de Barcelona.

En aquest treball veiem intercalades imatges documentals que fan referència a la vida o la mort del poeta, on apareix el mateix Foix, espais o paisatges que recreen l'univers del poeta, i escenes on es fa referència a l'obsessió o neurosi del director de cinema, que és el fil conductor de la història.

És una pel·lícula en blanc i negre. En les primeres escenes veiem representat l'enterrament del poeta. Està plovent i veiem unes imatges "d'un mosaic de paraigües", amb música de fons de Carles Santos. Seguidament escoltem la veu de Juanjo Puigcorbó recitant "És quan dormo que hi veig clar", mentre veiem el director de cinema mirant des d'una finestra del sanatori on està intern i preparant una pel·lícula sobre el poeta.

És quan dormo que hi veig clar

És quan plou que ballo sol
Vestit d'algues, or i escata,
Hi ha un pany de mar al revolt
I un tros de cel escarlata,
Un ocell fa un giravolt
I treu branques una mata,
El casolot del pirata
És un ample gira-sol.
És quan plou que ballo sol
Vestit d'algues, or i escata.
És quan ric que em veig gepic
Al bassal de sota l'era,
Em vesteixo d'home antic
I empaito la masovera,
I entre pineda i garric
Planto la meva bandera;
Amb una agulla saquera
Mato el monstre que no dic.
És quan ric que em veig gepic
Al bassal de sota l'era.
És quan dormo que hi veig clar
Foll d'una dolça metzina,
Amb perles a cada mà
Visc al cor d'una petxina,

Só la font del comellar
I el jaç de la salvatgina
—O la lluna que s'afina
En morir carena enllà.
És quan dormo que hi veig clar
Foll d'una dolça metzina.

Quan comença a preparar la pel·lícula és quan mor el poeta. I és a través d'un somni seu que veiem representat l'enterrament. A través del director, que està mirant una cinta de vídeo a la televisió, veiem el mateix Foix comentant la seva vida poètica. La poesia que va escriure a Barcelona, després a Sitges, poesia amorosa, ... El mateix poeta comenta breument la seva obra.

En altres vídeos que el director mira, coneixem altres aspectes de la vida de Foix, com és la seva afició per l'aviació, un aspecte que remarca la seva pertinença a l'avantguarda. La visita de l'exdona de Joan Arimany —el director— ens aproxima a la malaltia d'aquest últim, descrita com una identificació malaltissa amb el poeta que pertany a l'incoscit. La conversa amb la Marta ens recorda el somni que va tenir el director de l'enterrament de Foix, en el qual també apareixia ell. La Marta demana ajuda a un amic d'en Foix, en Joan Brossa, perquè el vagi a veure i li rebaixi les obsessions. Però, de fet, una altra aparició del poeta en un documental ens recorda que el mateix Foix quan escriu poesia fa, tal com diu ell, transcripció de somnis. Per tant, el que intenta Arimany en fer la pel·lícula és entrar en un estat similar a aquell en què entrava el poeta.

I la pel·lícula va transcorrent entre la recreació onírica dels textos de Foix, a mig camí entre

la ficció poètica i el reportatge literari, i les aparicions del poeta, que va fent aclariments o declaracions d'intencions, com per exemple, "viure l'instant i captar les deixes del somni". Destaca també la lectura d'alguns textos o frases per part del poeta, un fet destacat per part d'altres poetes.

I acaba tal com acaba Foix, amb unes frases que ell mateix diu: "estudiar, estudiar, estudiar; llegir, llegir, llegir, caminar, caminar", que ens dona pistes per entendre la seva visió del món i endinsar-nos en el seu univers creatiu.

En definitiva, una experiència interessant i imaginativa d'aproximació a l'obra poètica de J.V. Foix.

Glòria Chic

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.

Organitza

Cineclub Sabadell

C/ Dr. Crehueras, 24 baixos
08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org

Amb el suport de

Ajuntament de Sabadell